

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Rafał Malarski
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

w sprawie G. G.

skazanego z art. 258 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i innych
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2019 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 16 września 2015 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 19 lipca 2013 r., sygn. akt III K [...],

postanowił:

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. zwolnić skazanego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 19 lipca 2013 r., sygn. akt III K [...] skazał m.in. G. G. za przestępstwo z art. 258 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., art. 280 § 1 k.k. i art. 286 § 2 k.k., w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg 21 przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i art. 286 § 2 k.k.

w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę 8 lat pozbawienia wolności, za ciąg 4 przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę 5 lat pozbawienia wolności i za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Następnie Sąd wymierzył temu oskarżonemu karę łączną 13 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu apelacji wniesionych m.in. przez obrońcę oskarżonego G. G., wyrokiem z dnia 16 września 2015, sygn. akt II AKa [...]:

1. uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania oskarżonego G. G. w punkcie 9 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i przyjmując, że czyn ten stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu G. G. o to wykroczenie;
2. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 - a) uchylił orzeczenia o karach łącznych zawarte w pkt. 10 (dot. oskarżonego G. G.);
 - b) uniewinnił oskarżonego G. G. od popełnienia przestępstw przypisanych w punktach: 1, 7 H, 8 C, 7 L, 6, 7 I, 7 G, 7 Ł, 7 U, 7 F, 7 D, 7 C;
 - c) z opisu czynu przypisanego oskarżonym G. G. i M. G. w punkcie 5 wyeliminował stwierdzenie, że działali „w ramach zorganizowanej grupy przestępczej” oraz z opisu tego czynu wyeliminował imię i nazwisko „A. S.” i przyjął, że oskarżeni G. G. i M. G. działali wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą;
 - d) w miejsce czynu przypisanego oskarżonemu G. G. w punkcie 7 O przyjął, iż oskarżony ten w dniu 11 grudnia 2007 r. w rejonie G. i Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z A. S., A. N. i inną osobą, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i uczyniwszy sobie z popełnianego przestępstwa stałe źródło dochodu zażądał od B. W. korzyści majątkowej w postaci pieniędzy w kwocie 30.000 zł w zamian za zwrot Skradzionego w dniu 11 grudnia 2007 r. z terenu komisju samochodowego w Ł. przy ul. D. [...] samochodu marki B., bez tablic rejestracyjnych, wartości 100.000 zł, stanowiącego własność B. W. i w konsekwencji w dniu 17 grudnia 2007 r. doprowadził B. W. do niekorzystnego

rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 27.000 zł, które otrzymał od właściciela komisu w zamian za zwrot skradzionego samochodu marki B., przy czym przestępstwa tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, tj. przed upływem pięciu lat od odbycia kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, tj. będąc uprzednio skazanym za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 7 lipca 2000 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV K [...] na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, którą odbywał między innymi w okresie od 12.02.2003 r. do 24.03. 2006 r. i przyjmując kwalifikację prawną tego przestępstwa z art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na podstawie art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

- e) z opisu ciągu przestępstw przypisanego oskarżonym G. G. i A. S. w punkcie 7 wyeliminował stwierdzenie, że działali „w ramach zorganizowanej grupy przestępczej”, przyjął, że oskarżony G. G. tego ciągu dopuścił się w okresie od 6 lipca 2007 r. do 10 stycznia 2008 r. a A. S. tego ciągu dopuścił się od 26 września 2007 r. do 23 stycznia 2008 r., nadto w miejsce wymienionej w opisach poszczególnych czynów wchodzących w skład tego ciągu przypisanych oskarżonym w podpunktach A, B, E, J, K, a współdziałającej z oskarżonymi osoby „M. G.” wpisał w odpowiedniej formie zwrot „inna osoba” oraz w miejsce wymienionej w opisach poszczególnych czynów wchodzących w skład tego ciągu przypisanych oskarżonym w podpunktach R, S, T, U, a współdziałającej z oskarżonymi osoby „A. N.” wpisał w odpowiedniej formie zwrot „inna osoba”, a także w opisie czynu w podpunkcie O przyjął, że oskarżony A. S. działał przy kradzieży samochodu z włamaniem wspólnie i w porozumieniu z nieustaloną osobą i w miejsce orzeczonych kar za ten ciąg przestępstw obejmujący w przypadku oskarżonego G. G. przestępstwa przypisane mu w podpunktach A, B, E, J, K, M, N, P, R, S i T wymierzył mu karę 5 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 250 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda z nich, a w miejsce orzeczonych kar za ten ciąg przestępstw, obejmujący w przypadku oskarżonego A. S. przestępstwa przypisane mu w podpunktach I, J, K, M, N, O, P, R, S, T i U wymierzył mu karę

4 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 200 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda z nich;

- f) z opisu ciągu przestępstw przypisanego oskarżonym G. G. i A. S. w punkcie 8 wyeliminował stwierdzenie, że działali „w ramach zorganizowanej grupy przestępczej”, przyjął, że oskarżony A. S. tego ciągu dopuścił się od 17 listopada 2007 r., w opisie czynu przypisanego oskarżonemu G. G. w podpunkcie A tego ciągu przyjął, że działał wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, eliminując z tego opisu imię i nazwisko „M. G.” i w miejsce orzeczonych kar za ten ciąg przestępstw, obejmujący przypadku oskarżonego G. G. przestępstwa przypisane mu w podpunktach A, B i D wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 200 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda z nich, a w miejsce orzeczonych kar za ten ciąg przestępstw obejmujący w przypadku oskarżonego A. S. przestępstwa przypisane mu w podpunktach B, C i D wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 200 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda z nich;
- g) na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył wymierzone wobec oskarżonego G. G. kary na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, na poczet której, oprócz zaliczonego w punkcie I I okresu zatrzymania i tymczasowego aresztowania zaliczył także okres tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie od 6 stycznia 2014 r., i grzywny w liczbie 300 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda z nich;
- h) uchylił orzeczenie o przepadku korzyści majątkowych zawarte w punkcie 33 w stosunku do oskarżonego G. G.;
3. w pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Aktualnie z wnioskiem o wznowienie postępowania wystąpił obrońca skazanego G. G.. Skarżący, działając na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 547 § 2 k.p.k. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 lipca 2013 r., sygn. akt III K [...] oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 września 2015 r., sygn. akt II AKa [...] i przekazanie sprawy w części dotyczącej skazanego G. G. do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

Uzasadniając wniosek obrońca podniósł, iż w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przepisu art. 350 § 1 k.p.k., bowiem w zarządzeniu z dnia 1 października 2009 r. (k. 4005, T. XVIII akt) Przewodniczący Wydziału III Karnego Sądu Okręgowego w P. SSO P. S. wskazując sędziego referenta do rozpoznania sprawy o sygn. akt III K [...] podał w zarządzeniu jedynie jego nazwisko „A.”, co zdaniem autora wniosku o wznowienie postępowania stanowi naruszenie przepisu art. 350 § 1 k.p.k., albowiem skład orzekający powinien być wymieniony w zarządzeniu w całości, zarówno w odniesieniu do sędziów, jak i ławników, oraz z imienia i nazwiska. Zdaniem obrońcy skazanego trudno bowiem określić czy do rozpoznania sprawy był rzeczywiście wyznaczony akurat sędzia J. A. czy też może inny sędzia tego Sądu o tożsamym nazwisku. Wnioskodawca, powołując się na wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie Chim i Przywieczerski przeciwko Polsce (Skargi nr 36661/07 i 38433/07), podniósł, iż naruszono tym samym przepis art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie prawidłowości wyznaczania składu sądu orzekającego.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie jest niezasadny. W pierwszej kolejności należy odnieść się do zagadnienia formalnej dopuszczalności jego oparcia na przepisie art. 540 § 3 k.p.k.. Zgodnie z tym przepisem, postępowanie wznowia się na korzyść oskarżonego, gdy potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. Powołany we wniosku wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczyły wprawdzie zagadnienia wyłaniania składu orzekającego, jednak nie zapadł on w stosunku do G. G., lecz dotyczył innych osób. W tym zakresie Sąd Najwyższy nie znajduje jednak rzeczowych podstaw do odstąpienia od poglądu wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14 (OSNKW 2014, Nr 8, poz. 59), w pełni podzielając poczynione tam rozważania. W uchwale tej zasadnie podniesiono, iż „»Potrzeba« wznowienia postępowania, o której mowa w art. 540

§ 3 k.p.k., może dotyczyć nie tylko postępowania w sprawie, do której odnosi się rozstrzygnięcie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o naruszeniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale także do innych postępowań karnych, w których zaistniało naruszenie postanowień Konwencji tożsame w układzie okoliczności faktyczno-prawnych do stwierdzonego w orzeczeniu tego Trybunału wydanym przeciwko Polsce”.

Uzasadniając stanowisko wyrażone w cytowanej uchwale Sąd Najwyższy trafnie przyjął, że „Kwestia »potrzeby« wznowienia postępowania wynikającej z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego nie może być jednak postrzegana tylko i wyłącznie jako służąca zapewnieniu poszanowania wyroków Trybunału przez państwa-strony umowy międzynarodowej, niejako w wymiarze formalno - egzekucyjnym, ale także jako mechanizm gwarantujący urzeczywistnienie leżących u podstaw tego rozstrzygnięcia regulacji materialnoprawnych, kształtujących prawa i obowiązki różnych podmiotów. Chodzi bowiem o realizację tkwiących u podstaw orzeczenia Trybunału gwarancji dla praw i wolności człowieka. Przyjęta szeroka interpretacja podstawy wznowienia postępowania z art. 540 § 3 k.p.k. stanowi realizację obowiązku przestrzegania w każdej sprawie praw i wolności człowieka. Kryterium tożsamości okoliczności faktyczno-prawnych powoduje, że raz stwierdzone przez Trybunał naruszenie praw człowieka wywoła określony skutek w innych sprawach, w których takie samo naruszenie Konwencji miało miejsce. W konsekwencji prowadzi to do pełniejszej realizacji zasady subsydiarności konwencyjnego systemu ochrony praw człowieka, zgodnie z którą to organy krajowe są w pierwszej kolejności odpowiedzialne za zapewnienie osobom pozostającym w ich jurysdykcji należytej ochrony praw zagwarantowanych w Konwencji”.

Rzecz jednak w tym, że przywołane przez wnioskodawcę orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie Chim i Przywieczerski przeciwko Polsce (Skargi nr 36661/07 i 38433/07) dotyczyło arbitralnego wyznaczenia sędziego – zarządzeniem Przewodniczącego VIII Wydziału opartego na uchwale Kolegium Sądu Okręgowego – do przydzielonej jednej, konkretnej sprawy związanej z tzw. „afetą FOZZ”, w której zarzucane oskarżonym czyny zagrożone były przedawnieniem. Nie są to więc okoliczności

tożsame z tymi, jakie legły o u podstaw wyznaczenia do rozpoznania sprawy oskarżonego G.G. jednoosobowego składu orzekającego, którego przewodniczącym był SSO J. A.. Sam bowiem wnioskodawca przyznaje, że nie doszło do naruszenia przepisu art. 351 § 1 k.p.k. z uwagi na to, że w okresie, w którym sędzia J. A. został wyznaczony do rozpoznania sprawy o sygn. akt III K [...] był on prawidłowo delegowany przez Ministra Sprawiedliwości do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w P., również jego kolejne delegacje wystawione we właściwym terminie wskazują, że mógł on jako sędzia Sądu Rejonowego w N. przewodniczyć składowi orzekającemu i w sprawie III K [...] toczącej się przed Sądem Okręgowym w P. (s. 2 wniosku).

Z kolei odnosząc się do rzekomego naruszenia dyspozycji art. 350 § 1 k.p.k., wnioskodawca naruszenia normy tam wyrażonej upatruje w wyznaczeniu w zarządzeniu Przewodniczącego Wydziału III Karnego Sądu Okręgowego w P. sędziego poprzez niewymienienie sędziego referenta z imienia i nazwiska. Także i w tej części wniosek należało ocenić jako bezzasadny. Oczywiście, pożądanym jest, by zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy głównej było sporządzane z możliwie dużą dokładnością, stroniąc od posługiwania się w nim skrótami mogącymi niekiedy konfundować strony postępowania. W sytuacji, w której w danym sądzie nie orzeka więcej, niż jeden sędzia (ławnik) o takim samym nazwisku, zastąpienie imienia sędziego (ławnika) jego inicjałem, a w skrajnym wypadku – wymienienie samego tylko nazwiska, nie świadczy o naruszeniu dyspozycji art. 350 § 1 k.p.k. Zarządzenie, o którym mowa w przepisie ma umożliwiać jednoznaczną identyfikację członków składu orzekającego, co bez wątplenia było możliwe i miało miejsce w niniejszej sprawie. Wobec faktu wyznaczenia sędziego – przewodniczącego składu orzekającego w zgodzie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i w ramach przysługujących sędziemu SO J. A. uprawnień do orzekania, nie ma mowy o wpływie przedmiotowego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku, czy tym bardziej – o uznaniu sądu za inny, niż „ustanowiony ustawą” w rozumieniu art. 6 § 1 EKPCz.

Dlatego wniosek o wznowienie podlegał oddaleniu. Jednocześnie Sąd Najwyższy uznał za zasadne zwolnienie wnioskodawcy z obowiązku

poniesienia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego uwzględniając jego aktualną sytuację majątkową i ograniczone możliwości zarobkowe.

a